

Tämä tutkistelu on sapatiksi 7.11.2026

Profeetalliset kirjoitukset

Muistojae: ”Kaikki, mitä pyhät kirjoitukset sisältävät, on kirjoitettu meille opiksi, jotta saisimme siitä kestävyyttä, lohtua ja toivoa.” (Room. 15:4.)

Avaintekstit:

2. Moos. 17:14
Jes. 13:1
Jer. 36:17–18
Room 16:22
Luuk. 1:1–4
Juud. 1:14–15
2. Kor. 4:7

Haluaisitko oppia laulun, jonka itse Jumala on säveltänyt? Mooses kirjoitti Viidennen Mooseksen kirjan 32. lukuun laulun sanat Jumalan ohjeiden mukaisesti (5. Moos. 31:19–22). Laulut eivät yleensä tule meille mieleen, kun ajattelemme profeetallisia kirjoituksia, vaikka monet psalmit todellakin ovat innoitettuja lauluja, joiden sanoitukset eivät kuitenkaan välttämättä ole suoraan Herran itsensä sanelemia.

Raamattu kuvaa kolmea pääasiallista tapaa, joilla profeetat välittivät Jumalan viestejä: (1) suullisesti; (2) kirjoittamalla; ja (3) symbolisen toiminnan tai dramatisoidun esitystavan avulla. Tällä viikolla keskitymme Raamatun kirjoituksiin. Raamattuun on tallennettu Jumalan sana sellaisena kuin se on ilmaistu hänen sanansaattajiensa sanojen kautta, mukaan lukien profeettojen saarnat ja puheet.

Ajattele profeetallisten kirjoitusten kirjoitustyyppien ja -lajien moninaisuutta: kertomuksia, historiaa, runoutta, valituksia ja kirjeitä, vain muutamia mainitaksemme. Tehtävään valitut miehet ja naiset ilmaisivat ihmiskielellä sen, mitä Pyhä Henki oli heitä johtanut välittämään. Tällä viikolla tarkastelemme heidän kirjoituksiaan, kirjoitusavustajien (sihteerien) käyttöä sekä asioita, jotka on syytä pitää mielessä, kun tutkitaan haastavia Raamatun kohtia.

7.–14.11. Kansainvälinen rukousviikko

9.11.–13.12. Nykyaika-lehden joulunumeron myyntikampanja

KUTSU KIRJOITTA

Suora suullinen viestintä oli varhaisin tapa, jota Jumala käytti välittääkseen viestinsä ihmiskunnalle. Tähän kuuluivat ihmiskorvin kuultavat äänet, unet ja viestit enkelien kautta. Raamatussa kerrotaan vasta Mooseksen ajalta ensimmäisestä tällaisista kokemuksista koskevasta jumalallisesta ohjeesta, että Jumalan sanat oli kirjoitettava muistiin.

Missä kohtaa Raamatussa mainitaan ensimmäisen kerran kirjoittaminen? Lue 2. Moos. 17:14.

Vanhassa testamentissa on useita esimerkkejä siitä, kuinka Jumala antoi sanansaattajilleen ohjeita säilyttää hänen kansalleen osoittamat sanansa. Kuten Moosekselle, myös Jeremialle sanottiin: ”Ota kirjakäärö ja kirjoita siihen kaikki ne sanat, jotka minä olen puhunut sinulle Israelista, Juudasta ja kaikista muista kansoista Josian ajoista lähtien tähän päivään saakka.” (Jer. 36:2.)

Jeremialle kerrottiin myös syy, miksi hänen piti kirjoittaa profetiat muistiin: ”Ehkäpä Juudan heimo kääntyy pois pahalta tieltään kuultuaan, minkä onnettomuuden minä olen aikonut tuottaa tälle kansalle. Silloin minä annan jokaiselle anteeksi hänen syntinsä ja rikkomuksensa.” (Jer. 36:3.) Ennustukset annettiin kansan johdattamiseksi pelastukseen pikemmin kuin tulevaisuuteen kohdistuvan uteliaisuuden vuoksi.

Jumalan sanansaattajat kirjoittivat hyvin erilaisissa olosuhteissa. Mooses kirjoitti Raamatun viisi ensimmäistä kirjaa ollessaan autiomaassa. Daavid sävelsi useita psalmejaan ollessaan Saulin vainoama (ks. Ps. 52, 54, 57, 59). Daniel kirjoitti näkyjään palvellessaan Babylonin ja Meedia-Persian hoveissa. Paavali sen sijaan kirjoitti kirjeensä efesolaisille, filippiiläisille, kolossalaisille ja Filemonille ollessaan vankilassa, ja Johannes kirjoitti Ilmestyskirjan ollessaan maanpaossa Patmoksella. Kun Jumalan sanansaattajat saivat kehotuksen kirjoittaa, he saivat ilmiselvästi siihen voiman Pyhältä Hengeltä olosuhteista riippumatta.

On mielenkiintoista, että kaikki Jeesuksen säilyneet opetukset ovat saata villamme kirjallisessa muodossa niiden henkilöiden kautta, joille Jumala päätti uskoa nämä kallisarvoiset totuudet. Tämä osoittaa Jumalan luottavaisuuden siihen, että hänen sanansaattajansa tallentavat ja säilyttävät jumalalliset viestit uskollisesti.

Miten vastaisit henkilölle, joka sanoo, ettemme voi luottaa Raamattuun, koska meillä ei ole alkuperäisiä käsikirjoituksia?

KIRJALLISUUDEN LAJIT JA TYYLIT

Raamattu sisältää erilaisia kirjoitustyyliä, joita Jumalan innoittamat sanansaattajat ovat käyttäneet. Jotkut muistuttavat päiväkirjan kirjoittamista (ks. 4. Moos. 33:1–49). Toisaalta Danielin, Sakarjan ja Johanneksen kirjoittamat kirjat sisältävät esimerkkejä apokalyptisista (lopun aikaa käsittelevistä) kirjoituksista, joita leimaavat muun muassa vertauskuvallisuus, maailmankaikkeutta koskevat teemat sekä kuvaukset taivaallisista olennoista.

Lue Jes. 13:1. Miten Raamattu viittaa tässä Jesajan välittämään viestiin?

Profeettojen saamia näkyjä kutsutaan joskus ennussanoiksi – mikä tarkoittaa, että ne ovat viestejä tai ilmestyksiä Jumalalta. Uudemmat Raamatun käännökset osoittavat, että monet niistä on kirjoitettu runomuodossa, usein käyttäen parallelismia. Parallelismi tarkoittaa, että aikaisempia rivejä toistetaan myöhemmin tulevilla riveillä, tai joskus myöhemmin tulevat rivit esittävät vastakohdan aikaisempien rivien kanssa. Esimerkiksi: ”Sinä päivänä ihminen luo katseen Luojaansa, ja hänen silmänsä katsovat Israelin Pyhään.” (Jes. 17:7, VKR.) Luoja ja Pyhä ovat rinnakkaisia, ja kumpikin nimitys antaa meille lisätietoa toisesta.

Profeetat käyttivät myös yleisesti kirjallisuudessa käytettyjä keinoja, kuten metaforia (symboliikkaa) ja hyperbolia (liioittelua). Jotta voimme paremmin ymmärtää heidän viestinsä sekä soveltaa niitä, on tärkeää tunnistaa heidän käyttämänsä kirjoitustyyli.

Toinen Raamatussa usein esiintyvä kirjoitustyyli on liiton rikkomista koskeva syyte. Esimerkiksi Jeremia esittää Jer. 2:4–9 Jumalan rikossyytteen kansaansa vastaan heidän rikottuaan liiton. Käyttäen oikeussaliin liittyvää kuva kieltä kirjoittaja kuvaa Jumalan syyttäjänä, joka esittää syyt tuomion langettamiseksi.

Raamattu sisältää myös profeettallisia kirjoituksia, historiaa, lauluja ja vertauksia. Jeremian käskettiin kirjoittaa kaikki sanomisensa muistiin (Jer. 36:2), kun taas suuri osa Uuden testamentin kirjoituksista koostuu kirjeistä, jotka on osoitettu yksittäisille henkilöille tai yhteisöille. Yhden viestintätavan auktoriteetia ei ole asetettu toisen yläpuolelle. Paavalin kirjeet ovat yhtä painavaa sanaa kuin menneiden aikojen profeettojenkin, koska Paavali osoittaa kirjeissään selvästi olevansa Pyhän Hengen innoittama (ks. 1. Kor. 7:10, 12, 40).

Jotkut raamatuntutkijat korostavat Raamatun inhimillistä elementtiä jumallaisen kustannuksella. Miksi se on varma tie hengelliseen tuhoon?

KIRJOITUSAVUSTAJAT

Lue Jer. 36:17–18 ja Room. 16:22. Mitä nämä jakeet kertovat Raamatun kirjoittajien käyttämistä kirjoitusavustajista?

Jeremia olisi todennäköisesti voinut kirjoittaa viestinsä itse, mutta sen sijaan hän turvautui uskottuun kirjuriin, joka tallensi hänen profetiansa uskollisesti ja jakoi ne kansakunnan johtajille. Jeremia ei ole ainoa esimerkki Raamatussa, että profeetat käyttivät kirjoitusavustajien palveluksia välittääkseen jumalallisen viestin.

Tertius sanoo Uudessa testamentissa, että ”olen kirjoittanut tämän kirjeen” (Room. 16:22, VKR/RK 2012). Se on silti Paavalin kirje, kuten Roomalaiskirjeen alusta käy ilmi. Tertius oli hänen amanuenssinsa eli sihteerinsä – kirjoitusavustaja, joka kirjoitti Paavalin sanat muistiin. Tämä oli yleinen tapa ensimmäisellä vuosisadalla, koska Rooman valtakunnassa vain n. 10–15 % ihmisistä osasi lukea ja kirjoittaa. Paavalin kohdalla kyse oli heikosta näkökyvystä, johon viittaa se, että Gal. 6:11 mukaan hän kirjoitti omakätisen tervehdyksensä suurilla kirjaimilla.

Tämä käytäntö ei ollut Paavalille epätavallinen. Kolossalaisille ja tessalonikalaisille osoittamiensa kirjeiden lopussa Paavali korostaa tätä lisäämällä omakätisen tervehdyksensä (Kol. 4:18; 2. Tess. 3:17) todentaakseen koko kirjeen aitouden. Tämä viittaa siihen, että hän turvautui jonkun toisen apuun kirjeiden kirjoittamisessa. Koska tämä tosiasia saattoi herättää epäilyksiä siitä, edustiko kirje Paavalia oikein – tai pahempaa, että se ei ollut lainkaan häneltä – hän lisäsi lopuksi oman käsin kirjoitetun huomautuksensa, jotta hänen kirjeensä aitoudesta ei olisi epäilystä.

Monet Raamatun selittäjät pitävät Paavalin kirjeiden kirjallisen tyylin vaihtelua seurauksena siitä, että hän käytti kirjoitusavustajia. Samaa epäillään Pietarin kahden kirjeen osalta: ”Vaikka on totta, että Toisen Pietarin kirjeen kielen tyyli eroaa ensimmäisen kirjeen tyylistä, tämä voidaan kohtuudella selittää sillä, että Pietari – – käytti sihteerin apua kirjoittaessaan kirjeitä kreikaksi. Jos kreikan kielen erinomaisesti hallitseva Paavali käytti sihteereitä, kuten hän selvästikin teki, on vieläkin loogisempaa ajatella, että äidinkielenään arameaa puhuva Pietari olisi tehnyt samoin. Näin ollen nämä sihteerit olisivat todellakin vaikuttaneet hänen kreikankielisten kirjeidensä sanamuotoon.” (5BC 186.)

Tämä viittaa siihen, että vaikka kirjeiden sanasto ja lauserakenne saattoivat heijastella avustajien vaihtelevia kirjallisia taitoja, ne pysyivät uskollisina Jumalan sanansaattajien ajatuksille ja lauserakenteille. Ajatukset ovat innoitettuja, eivät välttämättä tietyt sanat, joilla nämä innoitetut ajatukset ilmaistaan.

KIRJALLISET LÄHTEET

”Saarnaaja oli viisas, eikä siinä kyllin: hän myös opetti tietoa kansalle. Hän punnitsi mielessään ja sommitteli monia sananlaskuja. Hän pohdiskeli sattuvia sanontoja ja kirjoitti vilpittömiä totuuden sanoja.” (Saarn. 12:9–10.)

Tämä teksti voidaan tulkita niin, ettei Salomo laatinut itse kaikkia muistiin kirjaamia sananlaskuja. Jumalan innoittamana hän ”punnitsi mielessään” monia sananlaskuja ja etsi ”sattuvia sanontoja”. Itse asiassa usein siteerattu kuvaus hyvästä vaimosta Sananlaskujen kirjan 31. luvussa on peräisin muutoin tuntemattoman kuninkaan, Lemuelin, äidiltä, ei Salomolta (Sananl. 31:1). Todisteet viittaavat myös egyptiläisen kirjallisuuden vaikutukseen Sananlaskujen kirjassa.

Samoin Vanhan testamentin innoitetut historioitsijat kertovat meille, että he käyttivät arkistoja ja muita historiallisia aikakirjoja kirjoittaakseen uskollisesti kertomuksen Jumalan kansasta.

Lue 1. Kun. 11:41; Luuk. 1:1–4 ja Juud. 1:14–15. Kuinka Pyhän Hengen innoittamat kirjoittajat toisinaan käyttivät ei-raamatullisia lähteitä?

Esra ja Nehemia ovat muita esimerkkejä Raamatun kirjoittajista, jotka tukeutuivat historiallisiin asiakirjoihin kertomustensa dokumentoinnissa. Esra sisältää kopioita Jerusalemiä ja Persiaa koskevista kirjeistä ja kuninkaallisista määräyksistä (ks. Esra 4–7), ja Nehemia kertoo meille löytämistään sukuuutteloista, jotka hän sisällytti osaksi kertomustaan (ks. Neh. 7:5–72).

Tämä periaate esiintyy myös Uudessa testamentissa. ”Luukkaan kokemuksesta käy selvästi ilmi, että innoitus toimii sopusoinnussa mielen luonnollisen toiminnan kanssa eikä syrjäytä sitä. Tässä on innoitettu kirjoittaja, jota Pyhä Henki johti tekemään huolellista tutkimusta saatavilla olevista suullisista ja kirjallisista lähteistä koskien Kristuksen elämää sekä sitten kokoamaan keräämänsä tiedot yhtenäiseksi kertomukseksi.” (5BC 669.)

Juudas näyttää lainaavan Ensimmäistä Eenokin kirjaa 1:9, joka ei ole osa Raamattua, vaan Vanhan ja Uuden testamentin väliseen aikaan sijoittuva juutalainen teos. Paavali lainasi myös kreikkalaisia filosofejä mainitsematta näiden nimiä (ks. Ap. t. 17:28 ja Tit. 1:12).

Vaikka suora ilmoitus usein ohjasi Raamatun kirjoittajia näkyjen ja unien kautta, tämä ei sulkenut pois sitä, että Pyhä Henki innoitti näitä sanansaattajia valitsemaan aineistoa muista lähteistä. Miksi tämän muistaminen on tärkeää?

JUMALALLINEN VIESTI JA IHMISTEN EPÄTÄYDELLISYYS

Mitä Paavali sanoo 2. Kor. 4:7 Jumalan aarteesta?

Paavali kirjoittaa Jumalan aarteiden olevan saviastioissa (ihmisillä), jotta Jumalan voima nähtäisiin vastakohtana meidän heikkoudellemme. Raamattu paljastaa, ettei Jumalan sanansaattajiakaan suojeltu yliluonnollisella tavalla henkilökohtaisessa elämässä tapahtuneilta epäonnistumisilta (esim. Mooses, Elia, Daavid, Joonas ja Pietari), eivätkä heidän kirjoituksensa myöskään olleet vapaita epätäydelliseltä inhimilliseltä ymmärrykseltä ja viestinnältä.

”Kristuksessa ilmennyt jumaluuden ja ihmisyyden yhteys ilmenee myös Raamatussa. Siinä esitetyt totuudet ovat kaikki syntyneet ’Jumalan Hengen vaikutuksesta’, ja kuitenkin ne on ilmaistu inhimillisin sanoin ja sovellettu täyttämään ihmisten tarpeet.” (2 Ta 344.)

Jumalan sanansaattajien jumalallinen kutsumus välittää totuuden aarteita ei kumoa heidän inhimillisyyttään, kuten Paavali kirjoitti 2. Kor. 4:7. Eikä myöskään näytä siltä, että Pyhä Henki olisi pitänyt tarpeellisenä estää sanansaattajaan antamasta lausuntoja ja kirjoittamasta sanoja, joita meidän on nykyään vaikea sovittaa yhteen tai selittää. Vaikka näitä jakeita onkin vain muutama, on oltava hyvin ahdasmielinen kompastuakseen niihin. Raamattuun uskovi-na kristittyinä meidän on alistuttava Jumalan sanalle siinä määrin kuin ymmärrämme sitä sekä luotettava Herraan huolimatta siitä, mitä emme ymmärrä.

Jotkut ristiriitaisuudet voivat johtua tekstin myöhempien kopioijien merkityksettömistä virheistä tai ristiriitaisista lähteistä (asiakirjoista), joihin Raamatun innoitetut kirjoittajat ovat tukeutuneet. Kun tarkastelemme ongelmallisia Raamatun kohtia, meidän on kysyttävä itseltämme, ymmärrämmekö täysin kirjoittajan sanojen merkityksen ja voisiko lisätutkimus ratkaista ongelman.

Vaikka emme pystyisi ratkaisemaan kaikkia näennäisiä virheitä tai ristiriitaisuuksia, huomaamme, että ne ovat merkityksettömiä esitetyn viestin olennaisen osan kannalta. Voimme luottaa siihen, että Raamatun jumalalliset totuudet on ilmaistu uskollisesti huolimatta Jumalan sanansaattajien epätäydellisyydestä.

Miksi luulet, että Jumala päätti käyttää erehtyviä ihmisiä eikä synnittämiä enkeleitä ensisijaisina sanansaattajinaan?

ELLEN G. WHITEN KIRJOITUKSET

Ellen G. Whiten kokemukset ja kirjoitukset vastaavat paljolti sitä, mitä olemme opiskelleet tällä viikolla Jumalan sanansaattajista Raamatussa. Hänkin sai jumalallisen tehtävän kirjoittaa muistiin hänelle ilmaistut asiat.

Vuonna 1909 Ellen G. White kirjoitti: ”Sen onnettomuuden vuoksi, joka melkein maksoi henkeni, olin ollut heikossa kunnossa enkä kyennyt kirjoittamaan. – – Mutta eräänä yönä Herran enkeli tuli vuoteeni viereen ja sanoi minulle: ’Sinun on kirjoitettava yksityiskohtaisesti se, mitä annan sinulle.’ Sanoin: ’En voi kirjoittaa.’ Käsky toistettiin uudelleen: ’Kirjoita kaikki, mitä annan sinulle.’ Ajattelin kokeilla, joten otin pöydältä kirjoituslupin, aloin kirjoittaa ja huomasin, että pystyin kirjoittamaan sanat helposti.” – General Conference Bulletin, 31.5.1909.

Kuten Raamatun innoitetut kirjoittajat, myös Ellen G. White käytti kirjoitusavustajia. Hänen sihteerinsä tekivät työtä, jota toimittajilta odotetaan – auttaa kirjoittajia ilmaisemaan viestinsä selkeästi ilman heidän omia ajatuksiaan. He eivät olleet haamukirjoittajia tai kirjoituskumppaneita. Heidän työnsä riippui Ellen G. Whiten itsensä tuottamasta materiaalista, oli se sitten käsin kirjoitettua tai suullisesti toimitettua.

Ellen G. White myös lainasi ja muokkasi materiaalia muista kirjallisista lähteistä kirjoituksissaan tukeakseen viestinsä esittämistä. Suosittelemalla lukijoilleen joitakin itse käyttämistään kirjoista on selvää, että hän ei aikonut olla petollinen tai epäoikeudenmukainen näitä kirjoittajia kohtaan, vaan hän löysi heidän kielenkäytöstään sopivia ilmaisuja välittääkseen ne totuudet, jotka hän halusi ilmaista.

Entäpä ristiriitaisuudet tai epätarkkuudet?

”En ole koskaan väittänyt olevani erehtymätön”, hän kirjoitti, ”vain Jumala on erehtymätön.” (1SM 37.)

Hänen kirjoituksissaan voi olla joitakin lausuntoja, joita on vaikea ymmärtää tai sovittaa yhteen muiden lausuntojen kanssa. Ellen G. Whiten jumalallinen kutsumus ei kumonnut hänen inhimillisyyttään. Myös Ellen White kehittyi ja kypsyi kirjoittajana niin kuin me kaikki, ja tämä kasvu ja kypsyys näkyy hänen kirjoituksissaan.

On syytä toistaa jo aiemmin todettu, että White myös korjasi niitä, jotka uskoivat hänen jokaisen kirjoittamansa sanan tulleen suoraan taivaasta. ”On aikoja, jolloin on sanottava arkisia asioita – on pidettävä mielessä tavallisia ajatuksia, on kirjoitettava tavallisia kirjoja ja on välitettävä tavallista tietoa työntekijöiden kesken. Tällaiset sanat tai tällainen tieto eivät ole Jumalan Hengen erityisesti innoittamaa.” (3SM 58.)

Lisätietoja löydät osoitteesta <https://whiteestate.org/absg/6>.